

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2004 No. 1756

Rheoliadau Cynlluniau Lleoli Oedolion (Cymru) 2004

RHAN III —

LLEOLIADAU OEDOLION A GOFALWYR LLEOLIADAU OEDOLION

Gwneud lleoliadau a cytundebau lleoliadau oedolion

13.—(1) Rhaid i berson cofrestredig beidio â lleoli oedolyn gyda gofalwr lleoliad oedolion oni bai bod y darparwr cofrestredig wedi gwneud cytundeb ysgrifenedig gyda'r gofalwr (y cyfeirir ato yn y Rheoliadau hyn fel “cytundeb lleoli oedolion”) ac sy'n cydymffurfio â'r gofynion a bennir ym mharagraff (2).

(2) Y gofynion yw —

gofynion cyffredinol

- (a) pryd bynnag y bo'n ymarferol, bod yr oedolyn perthnasol yn barti i'r cytundeb;
- (b) bod y cytundeb yn adlewyrchu rhwymedigaethau'r person cofrestredig o dan reoliad 19 (rhedeg y cynllun yn gyffredinol);
- (c) bod y cytundeb yn pennu amcanion y lleoliad;

gofal a gwasanaethau eraill a ddarperir gan y lleoliad

- (ch) pryd bynnag y bo'n ymarferol, bod y cytundeb yn pennu pa elfennau o gynllun yr oedolyn sydd i'w darparu gan ofalwr y lleoliad oedolion ar ran y person sy'n gyfrifol am ofal yr oedolyn;
- (d) pan na fu'n ymarferol cydymffurfio â'r gofyniad yn is-baragraff (ch) cyn dechrau'r lleoliad, bod y cytundeb yn darparu y caiff y pennu y cyfeirir ato yn yr is-baragraff hwnnw ei ddarparu erbyn y trydydd diwrnod gwaith ar ôl dechrau'r lleoliad;
- (dd) pryd bynnag y bo'n ymarferol, bod y cytundeb yn enwi unigolyn heblaw'r person cofrestredig, aelod o'u staff neu'r gofalwr lleoliad oedolion, sydd drwy gydsyniad datganedig neu oblygedig yn cymryd diddordeb yn iechyd a lles yr oedolyn;
- (e) bod y cytundeb yn ei gwneud yn ofynnol i'r gofalwr lleoliad oedolion gadw cofnod o'r gofal personol a'r gwasanaethau eraill a ddarperir i'r oedolyn o dan y cytundeb a diweddu'r cofnod yn gyson, a'i gadw yn drefnus ac yn ddiogel;
- (f) bod y cytundeb yn ei gwneud yn ofynnol i'r gofalwr lleoliad oedolion drosglwyddo'r cofnodion a ddisgrifir yn is-baragraff (e) a chopi o gynllun yr oedolyn yng nghartref y gofalwr i'r person cofrestredig os deuir â'r lleoliad i ben;
- (ff) bod y cytundeb yn pennu trefniadau addas i gynorthwyo'r oedolyn gyda symudedd yng nghartref y gofalwr lleoliad oedolion, pan fydd hynny yn ofynnol;
- (g) bod y cytundeb yn pennu cymwysterau a phrofiad y gofalwr lleoliad oedolion;
- (ng) bod y cytundeb yn pennu —

- (i) yr ystafell sydd i'w meddiannu gan yr oedolyn yng nghartref y gofalwr lleoliad oedolion;
- (ii) y ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas â'r lleoliad a phwy sydd i'w talu;
- (iii) y telerau ac amodau mewn perthynas â'r llety, y gofal personol a'r gwasanaethau eraill sydd i'w darparu;

amddiffyn yr oedolyn

- (h) bod y cytundeb yn ei gwneud yn ofynnol i'r gofalwr lleoli oedolion beidio â chaniatáu i unrhyw berson ymgymryd â gwaith sy'n cynnwys darparu gwasanaethau gofal at ddibenion y lleoliad oni bai bod tystysgrif a bennir ym mharagraff 2 o Atodlen 3 mewn perthynas â'r person ar gael;
- (i) bod y cytundeb yn disgrifio'r drefn i'w dilyn os oes honiad o gamdriniaeth, esgeulustod neu niwed arall wedi'i wneud;
- (j) bod y cytundeb yn darparu nad yw'r oedolyn i fod i gael ei atal yn gorfforol rhag symud oni bai mai'r math ar atal a ddefnyddir yw'r unig ffordd ymarferol o sicrhau lles yr oedolyn neu lles person arall yng nghartref y gofalwr lleoliad oedolion;
- (l) bod y cytundeb yn darparu bod unrhyw honiad o fath a grybwyllir ym mharagraff (i) neu'r defnydd o unrhyw ddull o atal oedolyn yn gorfforol rhag symud i'w adrodd i'r person cofrestredig; ac
- (ll) bod y cytundeb yn pennu —
  - (i) yr amgylchiadau pryd y caiff y gofalwr lleoliad oedolion roi neu gynorthwyo i roi meddyginiaeth yr oedolyn iddo a'r drefn i'w mabwysiadu o dan yr amgylchiadau hynny; a
  - (ii) y drefn i'w dilyn pan fydd gofalwr lleoliad oedolion yn gweithredu fel asiant ar ran yr oedolyn neu pan fydd y gofalwr yn derbyn arian oddi wrth yr oedolyn.
- (3) Rhaid i'r person cofrestredig beidio â lleoli oedolyn oni bai i'r person cofrestredig —
  - (a) canfod ac ystyried dymuniadau a theimladau'r oedolyn; a
  - (b) pryd bynnag y bo'n ymarferol, ddarparu i'r oedolyn wybodaeth gynhwysfawr a dewis addas o ran y lleoliadau a all fod ar gael i'r oedolyn.
- (4) Rhaid i'r person cofrestredig annog a chymryd camau addas i alluogi oedolion perthnasol i wneud penderfyniadau o ran lleoliadau.

Monitro ac adolygu lleoliadau

- 14.**—(1) Rhaid i'r person cofrestredig fonitro lleoliad at ddibenion ystyried a yw'r gofalwr lleoliad oedolion yn bodloni'i rwymedigaethau o dan y cytundeb lleoli oedolion.
- (2) Rhaid i'r person cofrestredig adolygu'r cytundeb lleoli oedolion —
    - (a) o leiaf unwaith cyn pen blwyddyn gyntaf y lleoliad;
    - (b) pryd bynnag y bo newid arwyddocaol i gynllun yr oedolyn;
    - (c) ar gais rhesymol yr oedolyn perthnasol;
    - (ch) beth bynnag, cyn pen blwyddyn i'r adolygiad diwethaf.
  - (3) Wrth fonitro lleoliad ac adolygu cytundeb lleoli oedolion, rhaid i'r person cofrestredig geisio barn yr oedolyn perthnasol.

Dod â lleoliadau i ben

15.—(1) Heb iddo leihau effaith rheoliad 16(2) (ffitrwydd gofalwyr lleoliadau oedolion), rhaid i'r person cofrestredig ddod â chytundeb lleoli oedolion i ben os ymddengys nad yw'r gofalwr lleoliad oedolion yn bodloni'r rwymedigaethau neu na fydd yn eu bodloni o dan y cytundeb.

(2) Rhaid i'r person cofrestredig beidio â dod â chytundeb lleoli oedolion i ben heb yn gyntaf ymgynghori â'r oedolyn perthnasol a'i gynrychiolydd, oni bai nad yw'n rhesymol ymarferol i ymgynghori â hwy.

Ffitrwydd gofalwyr lleoliadau oedolion

16.—(1) Rhaid i'r person cofrestredig beidio â gwneud cytundeb lleoli oedolion gyda gofalwr lleoliad oedolion oni bai bod y gofalwr yn ffit i fod yn ofalwr lleoliad oedolion at ddibenion y lleoliad.

(2) Rhaid i'r person cofrestredig ddod â chytundeb lleoli oedolion i ben os bydd y gofalwr lleoliad oedolion yn peidio â bod yn ffit i fod yn ofalwr lleoliad oedolion at ddibenion y lleoliad.

(3) At ddibenion paragraffau (1) a (2), nid yw person yn ffit i fod yn ofalwr lleoli oedolion at ddibenion lleoliad oni bai —

- (a) ei fod yn addas o ran ei onestrwydd a'i gymeriad;
- (b) ei fod ef yn ffit yn gorfforol ac yn feddyliol i fodloni'r rwymedigaethau o dan y cytundeb lleoli oedolion;
- (c) bod ganddo'r cymwysterau, y sgiliau, y cymhwysedd a'r profiad sy'n angenrheidiol i fodloni'r rwymedigaethau o dan y cytundeb lleoli oedolion; a
- (ch) bod gwybodaeth lawn a boddhaol ar gael mewn perthynas ag ef o ran y materion a bennir yn Atodlen 3.

Gofalwyr lleoliadau oedolion — hyfforddiant

17. Rhaid i'r person cofrestredig wneud trefniadau priodol i sicrhau bod gofalwyr lleoliadau oedolion y mae'r person cofrestredig wedi lleoli oedolyn gyda hwy yn cael hyfforddiant digonol er mwyn eu cynorthwyo i barhau i fodloni'u rhwymedigaethau o dan y cytundeb lleoli oedolion.

Cynlluniau oedolion

18.—(1) Pryd bynnag y bo'n ymarferol rhaid i'r person cofrestredig beidio â lleoli oedolyn oni bai bod y person cofrestredig wedi —

- (a) cynnal asesiad o anghenion yr oedolyn o ran ei iechyd a'i les; a
- (b) llunio cynllun ysgrifenedig (“cynllun yr oedolyn”) sy'n nodi sut mae'r anghenion hynny i'w diwallu.

(2) Os na fu'n ymarferol i gydymffurfio â pharagraff (1) cyn i leoliad ddechrau, rhaid i'r person cofrestredig gydymffurfio ag is-baragraffau (a) a (b) o baragraff (1) erbyn diwedd y trydydd diwrnod gwaith ar ôl i'r lleoliad ddechrau.

(3) Rhaid i'r person cofrestredig adolygu cynllun yr oedolyn yn gyson a'i ddiwygio fel y bo'n briodol.

(4) Wrth lunio neu ddiwygio cynllun oedolyn, rhaid i'r person cofrestredig —

- (a) sicrhau bod y cynllun yn gyson ag unrhyw gynllun gofal ar gyfer yr oedolyn a luniwyd gan awdurdod cyhoeddus; a
- (b) ymgynghori â'r oedolyn neu gynrychiolydd yr oedolyn.

(5) Rhaid i'r person cofrestredig trefnu bod cynllun yr oedolyn ar gael i'r oedolyn neu gynrychiolydd yr oedolyn.